



Joensuun kaupunki 25.3.2024

# Talouden sopeutustyön tilannekatsaus

Heli Takamäki

# Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

# Palvelujen järjestämistavan muutos – lähtökohta

- Talouden sopeutustyön alkuvaiheessa tehdyissä viranhaltijahaastatteluissa useampi haastateltava pohti, olisiko joidenkin kaupungin tuottamien palvelujen tarkoituksenmukaisempaa olla ostopalveluna
- Toisissa tapauksissa pohdittiin, että aiemmin ulkoistetuissa palveluissa aika ja markkinatilanteen muutos ovat muuttaneet asetelmaa niin, että on tarkoituksenmukaista tarkastella nyt ostopalveluna olevien palvelujen ottamista omaksi toiminnaksi.
- Edelleen haastatteluhavainnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että luonteeltaan samankaltaisia työtehtäviä on kahdella eri toimialalla tai tulosyksikössä.
- Palvelujen järjestämisen osalta valittiin tarkemmin tarkasteltavaksi
  - Kaupungin eri toimialoille sijoittuvia toimintoja ja työtehtäviä, jotka ovat luonteeltaan samankaltaisia
    - Aluepalvelut – kadut, puistot, liikuntapaikat, toimitilat
  - Ostopalveluista selkeitä osakokonaisuuksia, jotka ovat tarkkarajaisia ja niiden vastuunjaot ja toiminnan rajapinnat ovat selkeitä
    - Asiantuntijapalvelut infravalvonnassa, palkkahallinnossa ja eräissä IT-palveluiden kokonaisuuksissa

# Aluepalvelut – kadut, puistot, liikuntapaikat, toimitilat

# Tarkasteltava kokonaisuus – lähtökohtia

- Tarkasteltava kokonaisuus kattaa
  - Seinien ulkopuolella tehtävät palvelut
    - Puistot ja viheralueet
    - Kadunrakennus
    - Ulkoliikuntapaikkojen hoito
    - Kaupunkiympäristön kunnossapito (mm. pihat ja yleiset alueet)
  - Seinien sisällä tapahtuva toimintaa käsittää
    - Liikuntapaikkojen hoito
    - Kaupungin omana toimintana olevat puhtauspalvelut,
    - Kiinteistönhoidon ja -kunnossapidon
    - Vahtimestaripalvelut
- Palvelut on organisoitu nykytilanteessa kahdelle toimialalle – kaupunkiympäristöön ja hyvinvointiin
- Molemmilla toimialoilla on omat luottamustoimielimet ja palveluissa erilliset työnjohdot, työvuorosunnittelut, työkalut, koneet ja laitteet
- Nykytilanteessa kaupungin palveluista vain liikuntapalvelut huolehtii omien kiinteistöjen hoidosta, käytöstä ja osin myös kunnossapidosta, muilta osin palvelu keskitetty

# Tarkasteltava kokonaisuus

- Seinien ulkopuolella tapahtuva toiminta käsittää
  - Puistot ja viheralueet
  - Kadunrakennus (oma toiminta)
  - Ulkoliikuntapaikkojen hoito
  - Kaupunkiympäristön kunnossapito (mm. pihat ja yleiset alueet)

## Työnimenä aluepalvelut

Palvelualue	Henkilöstön määrä	Kustannukset
Puistot ja viheralueet	19	1.336.000
Kadunrakennus	6	355.000
Ulkoliikuntapaikat	20	2.100.000
Kaupunkiympäristön kunnossapito	17	1.970.000
<b>Yhteensä</b>	<b>62</b>	<b>5.761.000</b>

Esitystä muokattu 25.3.2025

- Seinien sisällä tapahtuva toimintaa käsittää
  - Liikuntapaikkojen hoito ja puhtauspalvelu
  - Joensuun veden puhtauspalvelut
  - Kiinteistönhoito ja -kunnossapito
  - Koulujen vahtimestareiden tehtävät

## Työnimenä tilat palveluna

Palvelualue	Henkilöstön määrä	Henkilöstökustannukset (arvio)
Sisäliikuntapaikkojen hoito	10	373 000
Liikuntapaikkojen ja Joensuun veden puhtauspalvelu	8	260 000
Vahtimestaripalvelut	3	112 000
Kiinteistöjen hoito, TATE kunnossapito ja rakennustekniikan palvelut	48	1 890 000
<b>Yhteensä</b>	<b>69</b>	<b>2 635 000</b>

# Tarkastellut vaihtoehdot

- Tarkastelussa on käyty läpi palveluiden erilaisia järjestämismuotoja ja verrattu niiden vaikutuksia nykyiseen malliin
- Vaihtoehtoina on käsitelty palveluiden keskittämistä kaupunkitasolla, palveluiden yhtiöittämistä tai ostamista osin tai kokonaan markkinoilta
- Eri vaihtoehtojen osalta on arvioitu vaikutuksia henkilöstöön, kaupungin omistajaohjaukseen ja mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon, omaisuuteen ja tilojen käyttöön sekä kustannuksiin
- Prosessin edetessä todettu, että ulkoistaminen ei tässä vaiheessa ole vaihtoehto

# Yhteenvetoa

- Arvio palveluiden tuottamistavan muutoksella saavutettavasta säästöstä on 0,66 milj. euroa
- Palveluiden toiminnallinen yhdistäminen kaupunkiorganisaation sisällä toisi hyötyjä sekä palvelulaadussa että -varmuudessa
- Laajemmalla henkilöstöressurssilla voidaan palveluiden järjestäminen turvata nykyistä taloudellisemmin ja vaikuttaa henkilöstökustannuksiin (erityisesti erilliskorvausten määrä) esimerkiksi työnjohdon ja suunnittelun resurssien yhdistämisellä sekä päivystys- ja varallaolojärjestelyillä
- Lisäksi tehtävien sisällä on mahdollista hoitaa nyt esimerkiksi alihankintana hankittuja palveluita toisin
- Mikäli palveluita yhtiöitettäisiin tai ostettaisiin markkinoilta, kustannuksiin vaikuttaa lisäksi työehtosopimusten muutokset sekä mahdollisuus vaikuttaa erilaisten sopimusehtojen kautta ostettavien palveluiden määrään ja laatuun



# Asiantuntijapalvelut infravalvonnassa, palkkahallinnossa ja eräissä IT- palveluiden kokonaisuuksissa

# Infravalvonnan ostopalvelut

- Nykytilanteessa infravalvonnan ostopalveluun menee 250.000 euroa vuositasolla. Ostettava määrä vastaa noin 3.000 tunnin resurssia. (tuntihinta n. 81 €/h)
- Omana työnä toteutettuna tarvittaisiin noin 1–1,5 htv:n resurssi. Yksi 100 % työaikaan tekevän valvojan kustannus 73.200 euroa sivukuluineen.
- Infravalvonnan tarve on kausiluontoista: tarve on pääsääntöisesti kesällä. Erot ostopalvelun tarpeelle vaihtelevat vuosittain investointimäärän mukaan. Käytännössä infravalvojalle ei ole (joka vuosi tai) talviaikaan töitä, mikä puoltaa palvelun hankintaa ostopalveluna.
- Tarkastelu osoittaa, että ostopalveluna toteutettavia palveluja on syytä aika ajoin tarkastella. Toisinaan on tarkoituksenmukaista vahvistaa kaupungin omaa asiantuntijaresurssia, mikäli palkkakulua vastaava summa on säästettävissä ostopalveluista, työkuormaa voidaan osoittaa tasaisesti ja tarve on vuodesta toiseen pysyvä.
- Infravalvonnan osalta tarkastelussa ei ole tässä vaiheessa todettavaa säästöpotentiaalia.

# Palkkahallinnon palvelukokonaisuus

- Palkkahallinnon palvelut yhtiöitettiin Siun soten perustamisen yhteydessä vuonna 2017
- Taustalla kaupungin henkilöstömäärän ja palveluiden kokonaisuuden pienentyminen
- Tehtäväkokonaisuuksista ja vastuunjaosta sovittu palvelusopimuksella ja sitä tarkentavilla liitteillä – Meita vastaa palkanlaskennasta ja järjestelmistä, omana toimintana tehdään tällä hetkellä mm. ohjaus ja neuvonta, työkokemuslaskenta, palvelussuhdetodistukset, palkkamutokset, palkkavirheiden selvittelyt sekä sopimustulkinta
- Viime vuosina prosesseja on kehitetty automatisaatiota ja sähköisiä palveluita lisäämällä, lisäksi tehtäviä on siirtynyt yhtiöltä kaupungille
- Palvelukokonaisuuden kustannukset ovat kuitenkin kasvaneet, palkkahallinnon osuus nyt runsas 0,6 milj. euroa
- Tarkasteluun tulevat vaihtoehdot Meitan sopimuksen hinnoittelun tarkastaminen, yhteiset toimenpiteet säästöjen etsimiseksi tai toimintojen siirto kaupungin omaksi toiminnaksi
- Arvioitu säästöpotentiaali runsas 0,1 milj. euroa

# Tietohallinnon palvelukokonaisuus

- Kaupunki ostaa Meidän IT ja talous Oy:ltä IT-palveluita noin 5 milj. eurolla vuositasolla
- Tehtäväkokonaisuuksista ja vastuunjaosta sovittu palvelusopimuksella ja sitä tarkentavilla liitteillä
- Nykyinen palveluiden hinnoittelumalli ei ole kaikilta osin läpinäkyvä eikä palveluiden tasoon olla kaikilta osin tyytyväisiä
- IT-palveluista on otettu tarkasteluun eräitä palvelukokonaisuuksia, kuten paikallistuen järjestäminen
- Tavoitteena Meitan kanssa yhteistyössä löytää erilaisia vaihtoehtoja ja toteutustapoja
- Yksi vaihtoehto palveluiden osakokonaisuuksien ottaminen kaupungin omaksi toiminnaksi
- Arvioitu säästöpotentiaali noin 0,25 milj. euroa